Europeiska unionens officiella tidning

SV
C-serien

C/2024/6825

29.11.2024

RÅDETS REKOMMENDATION

av den 21 oktober 2024

om Maltas ekonomiska politik, budgetpolitik, sysselsättningspolitik och strukturpolitik

(C/2024/6825)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 ([1]), särskilt artikel 3.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

(1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 ([2]), genom vilken faciliteten för återhämtning och resiliens (*faciliteten*) inrättades, trädde i kraft den 19 februari 2021. Faciliteten ger ekonomiskt stöd till medlemsstaterna för genomförandet av reformer och investeringar och utgör en finanspolitisk impuls som finansieras av unionen. I enlighet med prioriteringarna för den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken bidrar faciliteten till den ekonomiska och sociala återhämtningen och till genomförandet av hållbara reformer och investeringar, i synnerhet reformer och investeringar för att främja den gröna och den digitala omställningen och göra medlemsstaternas ekonomier mer resilienta. Den bidrar också till att stärka de offentliga finanserna och stimulera tillväxt och sysselsättning på medellång och lång sikt, förbättra den territoriella sammanhållningen inom unionen och stödja det fortsatta genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

(2) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 ([3]) (*REPowerEU-förordningen*), som antogs den 27 februari 2023, syftar till att fasa ut unionens beroende av import av ryska fossila bränslen. Detta skulle bidra till energitrygghet och diversifiering av unionens energiförsörjning, samtidigt som användningen av förnybar energi, energilagringskapaciteten och energieffektiviteten ökar. Malta har lagt till ett nytt REPowerEU-kapitel i sin nationella återhämtnings- och resiliensplan för att på så sätt finansiera viktiga reformer och investeringar som ska bidra till att målen för REPowerEU uppnås.

(3) Den 16 mars 2023 offentliggjorde kommissionen ett meddelande med titeln *EU:s konkurrenskraft på lång sikt – efter 2030* för att ge underlag för politiska beslut och skapa ramvillkor för ökad tillväxt. I meddelandet fastställs konkurrenskraft med avseende på nio ömsesidigt förstärkande faktorer. Bland dessa faktorer är tillgång till privat kapital, forskning och innovation, utbildning och kompetens samt en fungerande inre marknad de främsta politiska prioriteringarna för reformer och investeringar, för att ta itu med aktuella produktivitetsutmaningar och bygga upp långsiktig konkurrenskraft i unionen och dess medlemsstater. Den 14 februari 2024 offentliggjorde kommissionen ett meddelande med titeln *Årsrapport för 2024 om den inre marknaden och konkurrenskraften*. I det meddelandet beskrivs konkurrensförmågan hos och konkurrensutmaningarna för den europeiska inre marknaden, och den årliga utvecklingen mäts enligt de nio fastställda faktorerna för konkurrenskraft.

([1]) EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([3]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 av den 27 februari 2023 om ändring av förordning (EU) 2021/241 vad gäller REPowerEU-kapitel i planer för återhämtning och resiliens och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013, (EU) 2021/1060 och (EU) 2021/1755 samt direktiv 2003/87/EG (EUT L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

(4) Den 21 november 2023 antog kommissionen 2024 års årliga översikt över hållbar tillväxt, vilket utgjorde starten för 2024 års omgång av den europeiska planeringsterminen. Den 22 mars 2024 godkände Europeiska rådet prioriteringarna i 2024 års årliga översikt över hållbar tillväxt, som är inriktade på de fyra principerna för konkurrenskraftig hållbarhet. Den 21 november 2023 antog kommissionen, på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 ([4]), även 2024 års rapport om förvarningsmekanismen, enligt vilken Malta inte var en av de medlemsstater som kan påverkas eller riskerar att påverkas av obalanser och som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen ett yttrande om utkastet till budgetplan för 2024 för Malta. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet samt ett förslag till 2024 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningspolitiken och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet ([5]) (*2024 års rekommendation om euroområdet*) den 12 april 2024 och den gemensamma sysselsättningsrapporten den 11 mars 2024.

(5) Den 30 april 2024 trädde unionens nya ram för ekonomisk styrning i kraft. Ramen omfattar den nya förordning (EU) 2024/1263 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning, rådets ändrade förordning (EG) nr 1467/97 ([6]) om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott och rådets ändrade direktiv 2011/85/EU ([7]) om krav på medlemsstaternas budgetramverk. Målen för den nya ramen för ekonomisk styrning är att främja sunda och hållbara offentliga finanser, hållbar och inkluderande tillväxt och resiliens genom reformer och investeringar och förhindra alltför stora underskott i de offentliga finanserna. Den nya ramen för ekonomisk styrning främjar även nationellt egenansvar och har ett större fokus på ett medelfristigt perspektiv, i kombination med en mer effektiv och enhetlig övervakning. Varje medlemsstat ska lämna in en nationell medelfristig finans- och strukturpolitisk plan till rådet och kommissionen. En nationell medelfristig finans- och strukturpolitisk plan innehåller en medlemsstats åtaganden vad gäller offentliga finanser, reformer och investeringar och omfattar en planeringshorisont på fyra eller fem år, beroende på den nationella valperiodens längd. Nettoutgiftsbanan ([8]) i de nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planerna ska uppfylla kraven i förordning (EU) 2024/1263, däribland kraven på att den offentliga skulden senast vid anpassningsperiodens slut förs in, eller hålls kvar, på en sannolikt nedåtgående bana, eller att den bibehålls på en sund nivå under 60 % av bruttonationalprodukten (BNP) och att den minskar och/eller håller underskottet i de offentliga finanserna under fördragets referensvärde på 3 % av BNP på medellång sikt. Om en medlemsstat åtar sig att genomföra ett antal relevanta reformer och investeringar i enlighet med kriterierna i förordning (EU) 2024/1263 kan anpassningsperioden förlängas med högst tre år. För att stödja utarbetandet av dessa nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer offentliggjorde kommissionen den 21 juni 2024 vägledning om den information som medlemsstaterna ska lämna i sina nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer och i sina årliga lägesrapporter. I enlighet med artiklarna 5 och 36 i förordning (EU) 2024/1263 översände kommissionen, i tillämpliga fall, referensbanor och teknisk information till medlemsstaterna. Medlemsstaterna ska lämna in sina nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer senast den 20 september 2024, såvida inte medlemsstaten och kommissionen enas om att förlänga tidsfristen med en rimlig tidsperiod. I enlighet med de nationella rättsliga ramarna får medlemsstaterna diskutera sina utkast till medelfristiga planer med sina nationella parlament, be de oberoende finanspolitiska institutionerna att avge ett yttrande och samråda med arbetsmarknadens parter och andra nationella intressenter.

(6) Under 2024 fortsätter den europeiska planeringsterminen att utvecklas i takt med genomförandet av faciliteten. Ett fullständigt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanerna är fortsatt viktigt för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna bidrar till en effektiv hantering av alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats på senare år. De landsspecifika rekommendationerna från 2019, 2020, 2022 och 2023 är lika relevanta för de återhämtnings- och resiliensplaner som granskats, uppdaterats eller ändrats i enlighet med artiklarna 14, 18 och 21 i förordning (EU) 2021/241.

([4]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser (EUT L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([5]) Rådets rekommendation av den 12 april 2024 om den ekonomiska politiken i euroområdet (EUT C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Rådets förordning (EG) nr 1467/97 av den 7 juli 1997 om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott (EGT L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Rådets direktiv 2011/85/EU av den 8 november 2011 om krav på medlemsstaternas budgetramverk (EUT L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Nettoutgifter enligt definitionen i artikel 2.2 i förordning (EU) 2024/1263. *Nettoutgifter* är offentliga utgifter efter avdrag för i) ränteutgifter, ii) diskretionära åtgärder på inkomstsidan, iii) utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsmedel, iv) nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, v) konjunkturberoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning, samt vi) engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.

(7) Den 13 juli 2021 lämnade Malta in sin nationella återhämtnings- och resiliensplan till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Kommissionen har med stöd av artikel 19 i förordning (EU) 2021/241 bedömt återhämtnings- och resiliensplanens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och enhetlighet i enlighet med bedömningsriktlinjerna i bilaga V till den förordningen. Den 5 oktober 2021 antog rådet sitt genomförandebeslut om godkännande av bedömningen av Maltas återhämtnings- och resiliensplan ([9]), som ändrades den 14 juli 2023 enligt artikel 18.2 i förordning (EU) 2021/241 för att uppdatera det högsta ekonomiska bidraget för icke återbetalningspliktigt ekonomiskt stöd samt för att inkludera REPowerEU-kapitlet ([10]). Delutbetalningarna ska verkställas på villkor att kommissionen antar ett beslut i enlighet med artikel 24.5 i förordning (EU) 2021/241 om att Malta på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som anges i rådets genomförandebeslut. Om delmålen och målen ska anses ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt måste delmål och mål som tidigare uppnåtts förbli uppnådda.

(8) Den 15 april 2024 lämnade Malta in sitt nationella reformprogram för 2024 i enlighet med artikel 4.1 i rådets förordning (EG) nr 1466/97 ([11]). I enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241 återspeglar 2024 års nationella reformprogram också Maltas halvårsvisa rapporter om framstegen för att nå målen i återhämtnings- och resiliensplanen.

(9) Den 19 juni 2024 offentliggjorde kommissionen 2024 års landsrapport för Malta. Rapporten innehöll en bedömning av hur väl Malta hade lyckats med de relevanta landsspecifika rekommendationer som rådet antog mellan 2019 och 2023, och en utvärdering av Maltas genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen. På grundval av denna analys konstaterades i landsrapporten brister i fråga om de utmaningar som inte eller endast delvis hade åtgärdats genom återhämtnings- och resiliensplanen, och även nya och framväxande utmaningar. I landsrapporten bedömdes också Maltas framsteg avseende genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och uppnåendet av unionens överordnade mål för sysselsättning, kompetens och fattigdomsbekämpning samt framstegen med att uppnå Förenta nationernas mål för hållbar utveckling.

(10) Enligt uppgifter som validerats av Eurostat minskade Maltas underskott i de offentliga finanserna från 5,5 % av BNP 2022 till 4,9 % 2023, samtidigt som den offentliga skulden minskade från 51,6 % av BNP i slutet av 2022 till 50,4 % i slutet av 2023. Som aviserades i kommissionens meddelande *Finanspolitisk vägledning för 2024* av den 8 mars 2023 har kommissionen tagit det första steget för att underskottsbaserade förfaranden vid alltför stora underskott inleds på grundval av utfallsdata för 2023 i linje med gällande lagstiftning. Den 19 juni 2024 utfärdade kommissionen en rapport i enlighet med artikel 126.3 i fördraget. I rapporten bedömdes Maltas budgetläge utifrån det faktum att dess underskott i de offentliga finanserna 2023 överskred referensvärdet på 3 % av BNP. I rapporten drogs slutsatsen att kommissionen, mot bakgrund av denna bedömning och efter att ha beaktat ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande, som avgetts i enlighet med artikel 126.4 i fördraget, avser att i juli 2024 föreslå att ett förfarande vid alltför stora underskott inleds för Malta genom att föreslå att rådet antar ett beslut enligt artikel 126.6 i fördraget om fastställande av att det föreligger ett alltför stort underskott i Malta.

(11) Den 12 juli 2022 rekommenderade rådet ([12]) Malta att under 2023 säkerställa att ökningen av de nationellt finansierade primära löpande utgifterna är i linje med en övergripande neutral finanspolitisk inriktning ([13]), med beaktande av ett fortsatt tillfälligt och riktat stöd till de hushåll och företag som drabbas hårdast av de höjda energipriserna och till människor som flyr från Ukraina. Malta rekommenderades att vara redo att anpassa de löpande utgifterna efter den föränderliga situationen. Malta rekommenderades också att öka de offentliga investeringarna för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet med beaktande av REPowerEU-initiativet, inbegripet med hjälp av faciliteten och andra unionsmedel. I enlighet med kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen ([14]) under 2023 kontraktiv, på 0,6 % av BNP, i en situation präglad av hög inflation. Ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter (diskretionära åtgärder på inkomstsidan ej inräknade) under 2023 gav ett kontraktivt bidrag till den finanspolitiska inriktningen på 1,6 % av

([9]) ST 11941/21 INIT; ST 11941/21 ADD 1.

([10]) Rådets genomförandebeslut av den 14 juli 2023 om ändring av rådets genomförandebeslut av den 5 oktober 2021 om godkännande av bedömningen av Maltas återhämtnings- och resiliensplan (ST 11202/23 INIT, ST 11202/23 ADD 1).

([11]) Rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken (EGT L 209, 2.8.1997, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

([12]) Rådets rekommendation av den 12 juli 2022 om Maltas nationella reformprogram 2022 med avgivande av rådets yttrande om Maltas stabilitetsprogram 2022 (EUT C 334, 1.9.2022, s. 146).

([13]) Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas Maltas potentiella produktionstillväxt på medellång sikt för 2023, som används för att mäta den finanspolitiska inriktningen, uppgå till 11,2 % i nominella termer, baserat på den potentiella produktionstillväxten på medellång sikt (tioårigt genomsnitt) och BNP-deflatorn för 2023.

([14]) Den finanspolitiska inriktningen definieras som ett mått på den årliga förändringen i det underliggande saldot för de offentliga finanserna. Syftet är att bedöma den ekonomiska impuls som härrör från finanspolitiska åtgärder, både sådana som är nationellt finansierade och sådana som finansieras genom unionens budget. Den finanspolitiska inriktningen mäts som skillnaden mellan i) den potentiella tillväxten på medellång sikt och ii) förändringen i primära utgifter exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan (utan att beakta tillfälliga covid-19-relaterade krisåtgärder) och inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) inom ramen för faciliteten och andra unionsmedel.

BNP. Detta inbegriper den ökade kostnaden på mindre än - 0,1 % av BNP för de riktade krisstödsåtgärderna för de hushåll och företag som är mest utsatta för höjda energipriser. Ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter under 2023 var i linje med rådets rekommendation av den 12 juli 2022. Utgifter som finansierades med bidrag från faciliteten och andra unionsmedel uppgick till 0,9 % av BNP 2023. Nationellt finansierade investeringar uppgick till 2,6 % av BNP 2023, vilket är en ökning med 0,1 procentenhet jämfört med 2022. Malta finansierade ytterligare investeringar genom faciliteten och andra unionsmedel. Malta finansierade offentliga investeringar för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet, såsom renovering av privata och offentliga byggnader, inklusive sjukhus och skolor, elektrifiering av transportsektorn och projekt med anknytning till digitaliseringen av den offentliga förvaltningen och den privata sektorn. Dessa offentliga investeringar finansieras delvis genom faciliteten och andra unionsmedel.

(12) Enligt kommissionens vårprognos 2024 kommer BNP i fasta priser att öka med 4,6 % 2024 och med 4,3 % 2025, och inflationen mätt genom det harmoniserade konsumentprisindexet (HIKP) kommer att uppgå till 2,8 % 2024 och 2,3 % 2025.

(13) I kommissionens vårprognos 2024 beräknas underskottet i de offentliga finanserna uppgå till 4,3 % av BNP 2024, medan den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP beräknas öka till 52,0 % i slutet av 2024. Minskningen av underskottet under 2024 återspeglar främst den begränsade ökningen av insatsförbrukningen och lönekostnaderna samt utfasningen av kostnader i samband med omstruktureringen av det nationella flygbolaget. Enligt kommissionens beräkningar förväntas en kontraktiv finanspolitisk inriktning (1,3 % av BNP) under 2024.

(14) Utgifter uppgående till 0,4 % av BNP förväntas bli finansierade av icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) inom ramen för faciliteten under 2024, jämfört med 0,2 % av BNP 2023, enligt kommissionens vårprognos 2024. Utgifter som finansieras genom bidrag inom ramen för faciliteten kommer att möjliggöra kvalitativa investeringar och produktivitetshöjande reformer utan att ha någon direkt inverkan på Maltas offentliga saldo eller skuldsättning.

(15) Den 14 juli 2023 rekommenderade rådet ([15]) Malta att säkerställa en försiktig finanspolitik, särskilt genom att begränsa den nominella ökningen av nationellt finansierade primära nettoutgifter ([16]) under 2024 till högst 5,9 %. När medlemsstaterna genomförde sina budgetar för 2023 och utarbetade sina utkast till budgetplaner för 2024 uppmanades de att ta hänsyn till att kommissionen skulle föreslå rådet att inleda underskottsbaserade förfaranden vid alltför stora underskott på grundval av utfallet för 2023. Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas Maltas nationellt finansierade primära nettoutgifter öka med 5,5 % under 2024, vilket är mindre än den rekommenderade maximala ökningstakten. Emellertid var de primära nettoutgifterna 2023 högre än förväntat vid tidpunkten för rådets rekommendation av den 14 juli 2023 (0,8 % av BNP). Hade de primära nettoutgifterna 2023 varit samma som de som förväntades vid tidpunkten för rådets rekommendation av den 14 juli 2023 skulle den resulterande ökningstakten av de primära nettoutgifterna 2024 ha legat över den rekommenderade ökningstakten med 0,7 % av BNP. Kommissionen anser därför att de nationellt finansierade primära nettoutgifterna riskerar att inte överensstämma fullt ut med rekommendationen, när hänsyn tagits till den baseffekt som följer av högre nettoutgifter än förväntat under 2023.

(16) Rådet rekommenderade vidare Malta att vidta åtgärder för att avveckla krisstödsåtgärderna på energiområdet och att använda de besparingar som görs till följd av detta för att minska underskottet i de offentliga finanserna så snart som möjligt under 2023 och 2024. Rådet rekommenderade dessutom att om nya ökningar av energipriset skulle kräva nya eller fortsatta stödåtgärder ska Malta säkerställa att sådana stödåtgärder är inriktade på att skydda utsatta hushåll och företag, att de är finanspolitiskt överkomliga och att de bevarar incitamenten till energibesparingar. Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas nettobudgetkostnaden ([17]) för krisstödsåtgärderna på energiområdet uppgå till 1,7 % av BNP år 2023 och väntas uppgå till 2,0 % år 2024 och 1,0 % år 2025. Framför allt antas sänkningarna av indirekta skatter på energiförbrukning och subventionerna för energiproduktion för att kompensera för prisökningen på importerad el och koldioxidutsläpps fortsätta att vara i kraft 2024 och 2025 ([18]). Malta står inför utmaningar eftersom landet är starkt beroende av energiimport och på grund av ekonomins storlek i högre grad exponeras för yttre chocker; enligt prognosen kommer krisstödsåtgärderna på energiområdet inte att avvecklas snarast möjligt under 2023 och 2024. Det finns en risk för att detta inte kommer att överensstämma med rådets rekommendation. Följaktligen finns det inga besparingar som kan användas för att minska underskottet i de offentliga finanserna i enlighet med rådets rekommendationer. Budgetkostnaden för de energirelaterade

([15]) Rådets rekommendation av den 14 juli 2023 om Maltas nationella reformprogram 2023 med avgivande av rådets yttrande om Maltas stabilitetsprogram 2023 (EUT C 312, 1.9.2023, s. 167).

([16]) Primära nettoutgifter definieras som nationellt finansierade utgifter exklusive i) diskretionära åtgärder på inkomstsidan, ii) ränteutgifter, iii) konjunkturberoende arbetslöshetsutgifter och iv) engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.

([17]) Siffran anger den årliga budgetkostnaden för dessa åtgärder, inklusive inkomster och utgifter och, i tillämpliga fall, exklusive intäkter från skatter på energileverantörers oförutsedda vinster.

([18]) Åtgärder som enligt Malta fortsätter att gälla fram till slutet av 2024 antas i kommissionens vårprognos 2024 i princip ha en budgeteffekt även 2025.

krisstödsåtgärder som är inriktade på att skydda sårbara hushåll och företag beräknas uppgå till 0,2 % av BNP 2024 (jämfört med 0,1 % år 2023) varav 0,2 % av BNP bevarar prissignalen för att minska efterfrågan på energi och öka energieffektiviteten (jämfört med 0,1 % år 2023).

(17) Rådet rekommenderade vidare Malta att bevara nationellt finansierade offentliga investeringar och säkerställa ett effektivt utnyttjande av bidrag från faciliteten och andra unionsmedel, särskilt för att främja den gröna och den digitala omställningen. Enligt kommissionens vårprognos 2024 kommer nationellt finansierade offentliga investeringar att öka från 2,6 % av BNP 2023 till 2,8 % av BNP 2024. Detta överensstämmer med rådets rekommendation. Offentliga utgifter som finansieras med inkomster i form av unionsmedel – däribland bidrag inom ramen för faciliteten – förväntas under 2024 förbli oförändrade på 0,9 % av BNP.

(18) Baserat på de politiska åtgärder som var kända vid prognosens stoppdatum och på antagandet om oförändrad politik räknar man i kommissionens vårprognos 2024 med ett underskott i de offentliga finanserna på 3,9 % av BNP 2025. Minskningen av underskottet under 2025 återspeglar främst den förväntade minskningen av kostnaderna för energistödåtgärder. Den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP väntas öka till 52,6 % till slutet av 2025.

(19) I enlighet med artikel 19.3 b i förordning (EU) 2021/241 och kriterium 2.2 i bilaga V till den förordningen omfattar återhämtnings- och resiliensplanen ett stort antal ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar som ska vara genomförda senast 2026. Dessa reformer och investeringar förväntas bidra till att effektivt ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i relevanta landsspecifika rekommendationer. Inom denna snäva tidsram är det viktigt att snabbt gå vidare med ett effektivt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen, inbegripet REPowerEU-kapitlet, för att stärka Maltas konkurrenskraft på lång sikt genom den gröna och den digitala omställningen, samtidigt som social rättvisa säkerställs. Om Malta ska kunna visa resultat avseende åtagandena i återhämtnings- och resiliensplanen senast till augusti 2026 är det viktigt att Malta fortsätter med genomförandet av reformer och investeringar. Att lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, det civila samhället och andra berörda parter deltar på ett systematiskt sätt är fortsatt avgörande för att säkerställa ett brett egenansvar för ett framgångsrikt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen.

(20) Som del av halvtidsöversynen av de sammanhållningspolitiska fonderna, i enlighet med artikel 18 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 ([19]), är Malta skyldigt att se över varje program som får stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Europeiska socialfonden+ (ESF+), Sammanhållningsfonden och Fonden för en rättvis omställning (FRO) senast i mars 2025, med beaktande av bland annat de utmaningar som konstaterades i de landsspecifika rekommendationerna 2024 liksom landets nationella energi- och klimatplan. Denna översyn utgör grunden för den slutgiltiga tilldelningen av unionsmedlen i varje program. Malta har gjort framsteg i genomförandet av sammanhållningspolitiska program och den europeiska pelaren för sociala rättigheter, men utmaningar kvarstår. Det är mycket viktigt att påskynda genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen. De prioriteringar som man kom överens om i programmen är fortfarande relevanta. Investeringar i energieffektivitet och förnybar energi är avgörande för att uppnå energibesparingar, stärka hållbarheten inom energisektorn och minska Maltas beroende av internationella energikällor. Det är viktigt med fortsatta investeringar i hållbara multimodala lösningar och aktiv mobilitet för att minska trafikträngseln och minska utsläppen från vägtransporter. Det krävs fortfarande insatser för att säkerställa en hållbar vatten- och avloppshantering. Dessutom behövs metoder för cirkulär ekonomi, inbegripet att maximera materialåtervinningspotentialen, för att minska deponeringen och uppfylla återvinningsmålen. Dessutom måste vuxenutbildning främjas för att öka befolkningens kompetensnivå och minska bristen på arbetskraft. Utsatta gruppers sociala integration och integration på arbetsmarknaden bör fortsätta att främjas, med fokus på tredjelandsmedborgare, personer med funktionsnedsättning samt på jämställdhet. Malta skulle även kunna använda den europeiska plattformen för strategisk teknik, inrättad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/795 ([20]), för att stödja unionens strategiska oberoende och industrins konkurrenskraft och hållbarhet.

([19]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (EUT L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([20]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/795 av den 29 februari 2024 om inrättande av den europeiska plattformen för strategisk teknik (STEP), och om ändring av direktiv 2003/87/EG och förordningarna (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 och (EU) 2021/241 (EUT L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

(21) Förutom de ekonomiska och sociala utmaningar som åtgärdas genom återhämtnings- och resiliensplanen och andra unionsmedel, står Malta inför flera ytterligare utmaningar kopplade till skattesystemet som underlättar aggressiv skatteplanering samt till utbildning och kompetensutveckling, förnybar energi och transport.

(22) Åtgärder mot aggressiv skatteplanering är fortfarande en förutsättning för att skattesystemen ska bli effektivare och rättvisare. Med tanke på att strategier för aggressiv skatteplanering kan sprida sig mellan medlemsstaterna är det av största vikt med samordnade åtgärder för att komplettera unionslagstiftningen genom nationell politik i alla medlemsstater. Malta har vidtagit åtgärder för att ta itu med metoder för aggressiv skatteplanering genom att genomföra tidigare överenskomna internationella och europeiska initiativ, och har dessutom åtagit sig att ta itu med frågan i sin återhämtnings- och resiliensplan. Som en del av reformagendan för planen antog den maltesiska regeringen en ny lag om internprissättning som trädde i kraft i januari 2024. Syftet är att förhindra möjligheter till vinstförflyttning för företag. Malta beställde också en oberoende studie om utgående och inkommande betalningar (dvs. mellan personer bosatta i unionen och personer bosatta i tredjeland), som ska följas upp av lagstiftning. Till dess att Malta tillämpar källskatt på räntor, utdelningar och royaltybetalningar som görs av företag baserade i Malta till jurisdiktioner med låg eller ingen skatt (dvs. jurisdiktioner med en lagstadgad bolagsskattesats under 9 %, den lägsta lagstadgade bolagsskattesatsen i unionen), eller motsvarande defensiva åtgärder, för att säkerställa att företag inte kan flytta sin vinst obeskattad till tredjeländer, är det fortfarande hög risk för dubbel icke-beskattning av dessa vinster. Dessutom riskerar behandlingen av bolag som är skattemässigt hemmahörande i Malta men som inte har sin hemvist där att fortsätta leda till dubbel icke-beskattning för både bolag och enskilda personer. Problemet kommer endast delvis att lösas genom efterlevnad av rådets direktiv (EU) 2022/2523 ([21]), som enbart kommer att gälla stora företag när det har genomförts av Malta.

(23) Brist på kvalificerad arbetskraft och kompetensglapp utgör en flaskhals för framtida tillväxt, konkurrenskraft och den gröna och den digitala omställningen. Under det första kvartalet 2024 rapporterades brist på arbetskraft som en faktor som begränsar produktionen i Malta, och bristen rapporterades ungefär dubbelt så ofta som unionsgenomsnittet inom tjänstesektorn och industrin. Mer än två av tre företag rapporterade att det är svårt att tillsätta lediga tjänster för arbeten som kräver specialistkompetens inom informations- och kommunikationsteknik. De senaste resultaten från OECD:s program för internationell utvärdering av elevprestationer (Pisa) visar att Malta har en av de högsta andelarna dåliga resultat i unionen, vilket utgör en allvarlig utmaning för senare kompetensutveckling. Omkring en av tre 15-åriga studenter, i alla socioekonomiska grupper i Malta, underpresterar i matematik, läsning och naturvetenskap. Lärarbristen har delvis åtgärdats genom vikarier, med en annan eller lägre kvalifikationsnivå än vad som krävs för fullt kvalificerade lärare. Andelen elever som lämnar skolan i förtid minskar, men ligger fortfarande över unionsgenomsnittet, vilket ökar den redan stora andelen lågutbildade vuxna. Även om antalet vuxna som deltar i utbildning (under de senaste 12 månaderna) ligger i linje med unionsgenomsnittet, är deltagandet bland lågutbildade lågt. Även om 63 % av de vuxna hade åtminstone grundläggande digitala färdigheter 2023 är skillnaderna i kompetensnivå betydande. Andelen studerande som deltar i yrkesinriktad gymnasieutbildning är fortfarande låg. Att förbättra utbildningens kvalitet genom att fokusera på grundläggande färdigheter, ta itu med lärarbristen och prioritera lärarnas yrkesutveckling för att bättre tillgodose elevernas inlärningsbehov, samtidigt som man i nära samarbete med arbetsmarknadens parter stärker arbetsmarknadens relevans i Maltas utbildningssystem, är avgörande för att minska de låga utbildningsresultaten och den allvarliga kompetensbristen och kompetensglappet.

(24) Maltas utmaning är fortsatt att uppnå grön ekonomisk tillväxt och balansera utveckling med miljömässig hållbarhet. Landets gröna omställning hämmas av de fossila bränslenas dominerande roll i energisystemet. Andelen förnybar energi av den slutliga energianvändningen (brutto) i Malta var 13,4 % 2022, en av de lägsta andelarna i unionen. Detta ligger långt under Maltas vägledande andel förnybara energikällor på 28 % som är tänkt att utgöra ett bidrag till unionens bindande mål för förnybar energi på 42,5 % senast 2030. Nästan all installerad kapacitet för förnybar energi är landbaserad solenergi, och den ökar långsamt (med 4 % år 2023). Den pågående reformen enligt den nationella återhämtnings- och resiliensplanen, som föreskriver solenergiinstallationer i vissa nya byggnader och förkortar tidsfrister för tillståndsgivning för projekt för förnybar energi, bör resultera i att utbyggnaden av dem ökar.

([21]) Rådets direktiv (EU) 2022/2523 av den 14 december 2022 om säkerställande av en global minimiskattenivå för multinationella koncerner och storskaliga nationella koncerner i unionen (EUT L 328, 22.12.2022, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2523/oj).

Malta har betydande potential för sol- och vindkraft till havs i sin exklusiva ekonomiska zon. Denna potential är dock fortfarande outnyttjad. Maltas förmåga att använda förnybara energikällor, samtidigt som landets energiförsörjningstrygghet förbättras, är också beroende av landets framsteg när det gäller att bygga den andra elektriska sammanlänkningen med Italien och fortsätta att stärka det inhemska elnätet, inbegripet genom att investera i lösningar för batterienergilagring.

(25) Att minska trafikträngsel och höga utsläpp från vägtransporter är en viktig prioritering för att ta itu med hållbarhetsutmaningen. Utsläppen av växthusgaser från vägtransporter har ökat med 23,3 % jämfört med 2005. Personbilar utgör 86 % av persontransporterna på Malta, och andelen ökar. Trafikträngsel är fortfarande den största transportutmaningen i Malta och påverkar också öns konkurrenskraft, och omfattande insatser krävs därför. För att verka för alternativa havsbaserade kollektiva transporter förverkligar Malta ett nät av färjor inom den inre hamnen genom att uppgradera tilläggningsplatserna för färjor, med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden. Dessutom planerar Malta att främja hållbar multimodal stadstrafik genom att utforma 17,5 km infrastruktur för rena stadstransporter genom sammanhållningsfinansiering, bland annat gångvägar och cykelbanor.

(26) Mot bakgrund av de nära inbördes kopplingarna mellan ekonomierna i euroområdet och deras totala bidrag till Ekonomiska och monetära unionens funktion, rekommenderade rådet 2024 att medlemsstaterna i euroområdet vidtar åtgärder, inbegripet genom sina återhämtnings- och resiliensplaner, för att genomföra 2024 års rekommendation om euroområdet. För Malta bidrar rekommendationerna 1, 2, 3 och 4 till genomförandet av den första, andra, tredje och fjärde rekommendationen i 2024 års rekommendation om euroområdet.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Malta att 2024 och 2025 vidta följande åtgärder:

1. Lämna in den medelfristiga finans- och strukturpolitiska planen i tid. I linje med kraven i den reformerade stabilitets- och tillväxtpakten begränsa ökningen av nettoutgifterna 2025 ([22]) till en nivå som bland annat är förenlig med att minska underskottet i de offentliga finanserna i riktning mot fördragets referensvärde på 3 % av BNP och hålla den offentliga skulden på en sund nivå på medellång sikt. Avveckla krisstödsåtgärderna på energiområdet senast vintern 2024/2025. Ta itu med återstående risker för aggressiv skatteplanering, införa en källskatt på utgående betalningar eller motsvarande defensiva åtgärder och ändra reglerna för företag som inte har sin skattehemvist i Malta.

2. Fortsätta med ett snabbt och effektivt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen, inbegripet REPowerEU-kapitlet, och säkerställa att reformer och investeringar är genomförda senast till augusti 2026. Påskynda genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen. Inom ramen för halvtidsöversynen av dessa program, fortsätta att fokusera på de överenskomna prioriteringarna, samtidigt som de möjligheter som den europeiska plattformen för strategisk teknik erbjuder för att förbättra konkurrenskraften beaktas.

3. Förbättra utbildningarnas kvalitet och relevans på arbetsmarknaden för att ta itu med svaga skolresultat samt den allvarliga kompetensbristen och kompetensglappet, särskilt genom att främja elevernas grundläggande färdigheter och lärarnas fortbildning.

4. Påskynda utbyggnaden av förnybar energi genom storskaliga projekt och småskaliga investeringar i direkt energiproduktion och energiförbrukning. Ta itu med trafikträngsel genom att förbättra kollektivtrafikens kvalitet och effektivitet och öka investeringarna i infrastruktur för ”mjuk rörlighet”.

Utfärdad i Luxemburg den 21 oktober 2024.

På rådets vägnar

NAGY I.

Ordförande

([22]) Enligt artikel 2.2 i förordning (EU) 2024/1263 avses med *nettoutgifter*: offentliga utgifter efter avdrag för ränteutgifter, diskretionära åtgärder på inkomstsidan, utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsmedel, nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, konjunkturberoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning samt engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.